

SÜMEG = SZENT-GRÓTH

társadalmi, és vegyes tartalmu heti lap, a „Sümege és vidéke gazdakör“ hivatalos lapja.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt = 8 korona
Fél évre	2 frt = 4 „
Negyed évre	1 frt = 2 „
Egyes szám ára 10 kr.	

Kéziratokat nem adunk vissza,
Hirdetéseket elfogad Apfel Sandor hirdetési irodája
Szombathelyen.
Csak bérmentett leveleket fogadunk el,
Egy petit sor ára a nyilttérben 20 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

A lapot illető minden fizetés a kiadóhivatalba küldendő.

Polgári házasság.

Most, hogy az országgyűlés napirendjére kerülendő polgári házasság eszméje a polgárok egy igen jelentékeny részének ellenvetésével fog találkozni — érdekes lesz e tárgyat államjogi szempontból megvilágítanunk.

Ha államjogi eszményből indulunk ki (de hát abból is kell kiindulnunk) az eszmény az, hogy minden, az állam jogrendező s jogfentartó ténykedését igénylő cselekmény az állam által szentesítendő. Az állam lévén ugyanis a társadalom vezetésére s a társadalmi rend megvalósítására hivatott személy: természetesen, hogy a közelet azon viszonyai feletti gyámkodás, mely keretén belül kötetik — esakis az államot illetheti s illeti meg legközvetlenebbül. Az állam ugyanis társadalomrendező tevékenységét hatályosabban fogja kifejteni akkor, ha a közviszonyok rendezésének jogát egészen az állam személyében koncentráljuk, mint akkor, hogy ha őt csak részben s korlátolt körben fogja megilletni ez a jog.

Ez posztulátuma az államok alaki eszményének. Az már egészen más kérdés, hogy az anyagi államjog szempontjából helyese-e ily feltétlen hatalmat koncentrálni az állam személyében.

Ha tehát az állam s annak szerve a kormány, a közjólét előmozdítására szolgáló szerv, akkor, hogy az ennek a hivatásának valóban meg is feleljen, szükséges, hogy ereje hatalma legyen; mert, hogy működjék oly kormány, melyet egy aulról jövő ellenhatás minden perczen megállíthat működésében?! Akkor az megszünt kormány lenni s a kormány nem ő, hanem az őt alternáló alsóbb rendű társadalom, amely a kormány fölébe kerekedett s irányt szab működésnek.

Első tekintetre is beláthatjuk, hogy ily államszervezettség nem lehet az eszmény. Hiszen ha elismernők azt, hogy az alsóbbrendű köröknek a kormánnyal való versengése jogos s tehát megengedhető, — akkor országunkat az érdekharc színterévé változtatnók át, ahol a közjólét előmozdítására szükséges erők áldatlan testvéri harcban harcosoltatnók el. Akkor elismernők minden érdek harcának jogosultságát s teremtenék egy oly anarchizmust, mely az államot idilli állapotára vezetné vissza.

Hogy a társadalmi rend fel ne bomoljék, kell egy felettes, általános, mindenkire egyenlően kiterjedő hatalmat ismernünk s ez nem lehet más, mint — az állam.

Amidőn tehát s különösen a kat. egyház oly erősen felfegyverkezik az állam ellen, éppen eme attributumait támadja meg az államnak s feleli, hogy az egyház nem állam, hanem igenis intézmény az államban, amelynek akarata az állam céljával már csak azért sem jöhet surlódásba, mert ő az állam gyámkodása alatt álló intézmény. De midőn államellenes céljába a köznépet is belevonni igyekezett, elfeledte azt is, hogy ez által nemcsak egy csendes forradalmat akart felszítani, de egy a magasabb kormányzati tekintetek elbírálására éretlen tömeget mozgósított volna. Már pedig az éretlen társadalmi elemnek oly tevékenységi kört jelölni ki, mely őt éppen azért nem illetheti meg, mert avatatlan hozzá: mindig közveszedelmet jelent. A francia forradalom is azért fajult oda, ahová fajult, mert a hatalom sulypontja oly társadalmi elemre helyeztetett át, mely azzal élni nem tudott. Hogy a legavatottabb bürokratát az a tevékenységi kör illesse meg, mint a legkezdtelegesebb műveltségű munkást: nagyon viszsza, egyenlőtlen mérték volna. „Odi profanum vulgus.“

Midőn pedig a házasság szentesítésének jo-

gát kizárólagosan magukénak tartják a feleketek, nemcsak egoisztikusan állítják fel követelésüket, de avval a korrall sem számolnak le, melyben a házasság szentesítése az egyház cselekvőségébe lett utalva. Tudnunk kell pedig, hogy a házasság szentesítése oly korban lett jogává az egyháznak, midőn a vallásos érzet nemcsak legáltalánosabban uralta a kort, de sőt a világi hatalom fölé helyezkedve, magának isteni kijelentéseinek fogva is felsőbbbséget vivott ki. Ámde azóta a jogállamok hosszú pályát futottak meg, erejükben izmosodtak s hova-tovább közeledik az idő, midőn az állami társadalom feletti intézés jogát személyükben központosítsák.

Azon körülmény, hogy a házasság szentesítését eddig is az egyházak gyakorolták, még nem azt jelenti, hogy az továbbra is őket illeti meg s pedig kizárólagosan, hanem igenis azt, hogy az államok még nem érték el fejlettségük azon stádiumát, tehát nem voltak eléggé szervezettek előlé az intézmény fölé is kiterjeszteni hatalmukat.

Ennél a kérdésnél még csak az elévülést sem lehet az egyházak javára felhozni: mert hát az államot ott, hol közjólét előmozdításáról van szó, még az elévülés sem kötelezhetné. De szomorú is volna és fejlődésről szó sem lehetne, ha az elévülés tanát az államra ki akarnók terjeszteni; akkor intézményeink évezredek mulva is abban a fejletlen stádiumban sinylődnének, melyben létrejöttek.

Mihelyt meggyőződött valamely kormány arról, hogy egy vagy más intézmény a haladott kor igényeihez képest reparálandó, akkor a kormányra nézve beáll éppen a hivatásából folyó tevékenységi kényszer, az a kormány, mely egykor követelménye előtt szemt hunyna, éppen hivatásának nem felel meg.

A kormány társadalomrendező tevékenységét mindig azok szerint az ismertető jelek

A „Sümege = Szent-Gróth“ eredeti tárczája.

Bölcöső dal.

— Körner után. —

Alugyál csendesen! — Még anyád kebelén
Nem érzed az élet örömet és baját;
Álmaid nem szállnak fájdalom tengerén,
Élédet anyádnak kebele hatja át.

Ah, édes álmodni a gyermek-perezeket,
Hol az embert szülő-szeretet élteti.
Ezen emlékezet én tölem elveszett,
Képelet marad csak mi lellem emeli.

Háromszor szabad így ébredni édesen,
Háromszor boldognak lenni éként szabad,
Hogy a szeretetnek Isten-öleibe benn!
Az életől higyjunk magasabb vágyakat.

Először szeretet adja meg áldását
És a csecsmó élvez vigaszt, örömet.
Mindennek látja az üde mosolygását,
Anyjának kebléhez fűzi a szeretet.

Ha a szép menyország ege tán elborul
S a boldog gyermek-ev lejarta már magát:
Ugy másodsor verí föl az álmaiból
Szeretet s tárja ki kedvesként karát.

S midőn a viharban a virágszál elhal
És a harezban magát ember-szív eltöri:
Megjön a szerelem mint a halál-angyal,
És őt diosülten az égbe fölviszi.

Pintár György.

Mire is jó a polgári házasság?

Ködös novemberi reggel volt, mikor Jobbláb Jeremiásné született Nyelvvész Arabella urnó ő nagysága ballabával kelt föl az agyból s ezen tényével arra indította Jeremiás urat, a férjét, hogy mélyebben huzzza be fejét a takaró alá. Be is húzta, mert négy évi házasság alatt megismerte a kedves életparját, hogy ő nagysága kedves nyelvecskéjének átlagos gyorsaságához képest az a gőzerőre alkalmazandó kereplő, melyet egyébként csak a jövőszázadban fognak föltalálni, 22 p. és 22 mp.-cel késik.

Ebből a cáfolhatatlan matematikai pontossággal megállapított eredményből nyilvánvaló dolog, hogy Jeremiás nem esett a feje lágára. Mikor Jeremiás ezt a számítását előző este a régi, vig czimborák hosszú asztalánál megtette, a megcsontosodott aggregények kitérő hahotájába belezuggott egy erces hang:

— Fiúk! Ezt a felfedezést megünnepeljük. Reggelig senki sem megy haza, még Jeremiás sem, akinek így hamarabb nyílik alkalmá számításainak helyességéről újra meggyőződni.

Egyszerre siralmassá vált az ünnepezt férfiú mosolygó ábrázata. Szabódott. Menekülni akart. Nem azért, mintha nem tetszett volna régi legénysége aranykorszakába vissza-síró lelkének a kilátásba helyezett parázs-muri, hanem tisztában volt számításainak pontosságával.

Nem menekülhetett.
Összeestek a poharak. A cigány nótát húzott a szőlő levele piros reteke-ről s Jeremiás ur nemsokára azt is elfeledte, hogy már nem legény. Mire magukra maradtak a vendéglőben, Jeremiásnál olyan magas fokra hágott a hangulat, hogy egyáltalán nem is akart hazamenni.
Hanem hát hajnal-felé elaludt s csak akkor kez-

dett ébredezni, mikor ballabával kelt felesége, — a ki a benyakalt tetemeit a czimboráktól átvette s nyugalomra helyezte, — költögetni kezdte.

— Jeremiás, kelj föl, beszélni akarok veled!
Jeremiás horkolni kezdett. Az asszony ingerültsége fokozódott s tele tudóval rivalt rá:

— Ne játsz komédiát vén lump, korecsmahós, mond, miért nem a magad lábán és miért nem idejében jöttél haza? Leitted magadat megint!

Mire a pergő-nyelvű menyecske itt lélekzétvételre szünetelt tartott, Jeremiás urnak volt ideje az egyik szemét kinyitni, egyet ásitani s gyorsan elhatározni, hogy most mindjárt gorbombakodni fog az asszonnyal.

— Készen vagy?

— Micsoda hang ez?

— Azt kérdeztem, készen vagy-e már a szemrehányásokkal — ismétlé erélyesen Jeremiás.

— Nem.

— No hát akkor elég! Folytathatod, ha felkelek, de most nyugalomra van szükségem.

— De ember . . .

— Hallgass! A folytatásra nem vagyok kíváncsi.

Különben, ha forezirozod, írd le, majd ha fölébredek — elolvasom,

— Borzasztó . . . Az én szemrehányásaim jogosultak és nem olvasmányok.

— Szeretném, ha minél ritkábban megjelenő folyóiratban közölnéd, a melyre nem fizetnek elő.

Az asszony fegyvert fogott, elővette a zsebkendőjét, a pamlagra vetette magát és keserves zokogásba kezdett.

Aninthyogy igaz, mikép Jeremiás nem esett a feje lágára, szent az is, hogy nem volt kőből a szive.

Engesztelőleg fordult a síró asszonyhoz.

— Ne sirj no édesem, ugyan mire való . . . ?

Fel is ugrott, meg is czírogatta az asszonyt, de

az nem engedett, tovább zokogott s fuldokolva tördelé:

szerint kell megítélnünk: üdvös-e tevékenysége, vagy sem? Ha üdvös, ha az a közjólétet előmozdítani célzó tevékenység, akkor az jogos tevékenység is; éppen azért jogtalan s meg nem engedhető a kormányának a közjólét előmozdítására szánt erőire nehezédnünk.

Igaz ugyan, hogy annak meghatározása mi üdvös és mi nem üdvös a társadalomra, nagyon illuzórius s az egyének felfogásából kiinduló ítéletek szerint fog variálni s így egyik ezt, másik azt fogja üdvösnek tartani. Amde annyi avatottságot fel kell kormányunkban tételni, hogy midőn hivatásának tekintetét vizsgáljuk, a két fogalom között huzódó határt meg tudja helyesen vonni s ténykedésének tárgyát az üdvösöt választani.

Az igazgatásra gyakorolt autonóm hatalmunknál fogva féltékeny szemmel kísérjük a kormány minden cselekményét s szinte megvagyunk ahhoz szokva, hogy minden cselekményt, melyet a kormány kezdeményez, először rossznak s olyannak tartunk, melynek kézzel-lábbal ellene kell működünk. Sajátságos dualisztikus viszonyunknál fogva Ausztriához mulhatlanul decentralis, autonóm igazgatásra van szükségünk; de nem azért, hogy ezzel a kormányt haladást jelentő tevékenységében bármikor megállíthassuk, hanem azért, hogy azt ellenőrizzük, hogy állami építményeink felső csúcsai Ausztriához ne inklinálnak s ha inklinálnak: akkor hatalmunk sulypontjával a talpazatra, az autonóm igazgatásra nehezédünk azért, hogy a felső csúcsok ne ingadozzanak. Ott, hol alkotmányos jogaink, nemzetiségünk támadtatnék meg, ott igenis helye van az oppozíciónak.

Dehát a polgári házasságot ellenzők a kormány mellett felhozott okokra azt mondhatják, hogy hát a kormány akarata sem jöhet kollízióba a közakarral. Igaz. Csakhogy itt azt kell megállapítanunk elsőben is: nevezhető-e közakaratnak a tiltakozók akarata?

Közakaratnak már csak azért sem nevezhető, mert az ellenzők a nemzetnek csak kisebb részét képezik, nem az összes magyar honpolgárságot; így tehát az csak pártakaratnak nevezhető, már pedig oly mindenható kormányt elképzelni is abszurd, mely a kormány és egymás ellen küzdő s igen gyakran homlokegyenest ellenkező érdekeit a különböző pártoknak kielégítse. De mindenestre elítélendő lesz egoisztikus érdekekből a közérdek hátrányára csinált propaganda.

A különböző vallásfelekezetek dogmáiban mutatkozó ellentét, a házasság szentesítésének gyakorlatában követett diszharmonia, oly állapotokra vall, melyek az állami beavatkozást mulhatatlanná teszik. Így a vegyes házassági gyermekek

felekezeti illetőségében az egyházak által támogatott harc — szinte testvéri harcra emlékeztet. Az egyházi törvények által a házasság megkötésére előírt merev alakosságok, gyakran nem is opportunusak; mind megkötésük, mind felbontásuk lassú és az egyházak tanai szerint gyakran megköthetetlenek, vagy ha már megkötötték — felbontathatlanok.

Kell tehát az ellentéteket áthidaló s kiegyenlítő törvényes intézmény. Az anyakönyvek vezetése is több garanciát biztosít, ha annak vezetése köztekintély alatt történik, mintha azokat a különböző felekezetek vezetik. Mindenki beláthatja, hogy a saját polgári felett gyámkodó tevékenység egyedül az államot illetheti meg.

Az pedig, hogy felekezeteink eddig is recipiált és nem recipiáltakra osztatnak: a kor hitvány barbarizmusa.

Lukács Pál.

Az ősi haza felkutatása.

Irta: DR. HOLLÓSSY ISTVÁN.

(Folytatás.)

De hát mi még azzal sem vagyunk tisztában, hogy miért neveznek minket ma magyaroknak; a külföldi krónikások pedig csak hungar néven ismertek többnyire: mert iskoláinkban csak a görög kufókat olvasgatják, akikről el van ismerve, hogy a tudatlanság mesteriségét művészeté emelték, holott a keleti kufókból azt a meglepő értesítést olvassuk, hogy a kuz vagy khuz, méd¹⁾ (vagy mád) kun (vagy hun) népek ári mivoltukat akarták jelezni azáltal, hogy a kuz vagy khuz, méd vagy mád, kán vagy kung szó mellé oda fűzték az ár jelzőt és lettek: kuzár, kozár, huszár, meder, medger (megyer) vagy mádgár s ebből lett a magyar (hungár, hunkár, kungár, vagy kángár.) Ma is van Mád, Mádí és Hunkár nevű magyar család; Ázsiában maig is él a Kunyár és Kángár elnevezés egy nagy terület népeire vonatkozólag, a Káspi tengert pedig a kuzok, kuzárok után ma is khuzár-nak nevezik az arabok.

A bukaresti, odessai akadémiák tudósai előbb-utóbb a közelebbi érintkezés folytán megtalálják a közös vonásokat az ő népiük és a magyar nemzet és multjában, tipikus sajátságai-ban, megismerhetik egymásban e három nemzetben a rokonságot, a fajtestvért az ellenség helyett, az idegen helyett.

Minő egész más fogalmat nyernénk mi nemzetünkről, ha azt látjuk, hogy nem vagyunk mi éppen olyan árva, ideceppent és oly megtört nemzet, mint a kiknek se kívül számunkra nincs hely a földön.

Elég a térképre vetni egy pillantást, hogy meggyőződünk arról, miszerint Közép-Ázsia maig is tele van magyar hangzású tartomány- és helységnevekkel, a melyeknek létét is eltagadták jóakaróink, a német tudósok.

Bihar, Badaehsány, Kun, Árva, Csáng, Kabard, Dák stb. tartományokban nem volna-e lehetséges fölkeresni a kusa-összetételt, a kabard a dák népeket? akikről azt írja Erckert, hogy mai napig is fenmaradt közöttük a velünk való rokonság emléke és szokásaik, ruhaviseletük, intézményeik is egészen a magyarokra emlékezteti az utast.

Lehetetlen volna-e megnézni e földet a melyen számos oly magyar hangzású város létezik, mint pl. Kunság, Avar, Tisza, Gonda, Ruha, Déva, Koltán (Koltó), Hodál, Alvár, Bari, Bárdi, Béla, Dáka, (nálunk is van tul a Dunán Alsó és Felső-Dáka) Barga, Katáng, Shusha (Csucs), Bédjár (Betyár), Arka, Maku (Makó), Só, Patak, Borda stb.

Ezek a városok hangosan bizonyítanak a mellett, hogy igaza volt Kőrösi Csomának, annak az áldott emlékü hazafinak, aki honfitársainak lelkére kötötte azt, hogy kutassunk, keressünk!

A magyarokra szokás lett azt mondani, hogy egyedül állunk a világon rokon nélkül. Előttünk éppen a dolog ellenkezője tűnik ki.

¹⁾ A méd vagy mád szóról olvassuk a keleti írók műveiben, hogy az újabbkori ékírások megfejtései szerint a görögök által Kyrosnak nevezett uralkodónak Kóros volt a valódi neve a perzsiakul és médekül.

A magyarok eredetét illetőleg háromféle elmélet a legismertebb.

Vámbéry azt állítja, hogy a magyarok a turkek egyik ágát képezik s összes bizonyítéka azon az egy tételre alapszik, hogy bíboros Constantin azt írta, hogy a magyarok turkok.

Sajnos, hogy nem vette észre Vámbéry, miszerint azzal a görög íróval szemben áll az egész világ tanúsága, mert Árpád nemzetét mindenki hungár-nak, venger-nek, magyar-nak nevezte és hogy milyen üres fecsegés volt Constantintól turkok gyanánt elnevezni minket: abból is kitetszik, hogy még maga a török sem nevezi magát török nemzetnek, hanem oszmannak.

Egyebiránt a turk elnevezés magyarázata ez: „A magyaroknak hosszas, szinte három egész századon keresztül, 568-tól 888-ig, mások szerint 893-ig turk felsőség alatt éltéből magyarázható, véleményem szerint, a turk nevezet, melylyel a magyarok a bizantinosok és araboktól jelöltetnek. Ekkor csusztak be számos török s76k is a magyar nyelvbe. Innen származtatja azt többek közt Gatterer: „Da aber seit dem Jahre 545 die Türken im Oriente mächtig zu werden anfangen, so wurde bald darauf der Name der Hunnen durch den Namen der Türken deren Unterthanen sie wurden verdrängt.“ (Lukácsy, Magyarok Os-elei.)

(Folyt. köv.)

Levél a szerkesztőhöz.

Budapest, 1893. november 29.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Azon nagy harcban, melyet Magyarország állami önállóságáért és függetlenségéért minden téren és minden törvényes eszközei önzetlenül és teljes odaadással felvettünk, égető szükségünk van egy a fővárosban megjelenő oly politikai napilapra, mely tántoríthatatlan elvhűséggel kész küzdeni és harcolni azon, dicső és magasztos elvekért, melyek a függetlenségi és 48-as párt lobogójára vannak felírva.

Rég érzett hiányt van hivatva pótolni egy oly partlap létesítése, melynek törekvései mindenben meg-egyeznek pártunk törekvéseivel és a melyet ennél-fogva célunk azonosságánál fogva magunkénak tartunk.

Örömmel értesíthetem önt, t. szerkesztő ur, hogy azon nehézségeket, melyek egy ily partlap létesítésének mindezzel együtt utjában állottak, főleg Holló Lajos elvtársunk fáradozása és áldozatkészsége folytán sikerült leküzdönnünk és hogy pártunk lapja az ő szerkesztése alatt az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt erkölcsi támogatása és pártunk kitünőségeinek és azonfelül legjelesebb írónk szellemi közreműködése mellett már f. évi december hó 20-án itt a fővárosban „Magyarország” czímen fog megindulni.

Amidőn önt t. uram erről az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt megbízásából teljes tisztelettel értesíteni szerencsém lenne, egyszersmind teljes bizalommal fölkerem, hogy lapunk ügyét becses pártfogásba venni, jelen levelemben közöltem ottani elvtársainknak és becses lapja olvasóinak tudomására hozni méltóztassék.

Hazafias üdvözléssel:

Justh Gyula,

a függetlenségi és 48-as párt elnöke.

Külömfélék.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminister Fehérpataky László egri lakos ügyvédjelöltet a zalaegerszegi törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Hirtelen halál.** Fulöp Gyula szent-gróthi városi rendőr f. hó 2-an d. u. kalbaszkészítéssel lévén elfoglalva, e közben hirtelen rosszul lett és elajult, bar rögtön jött orvosi segély s minden lehető kísérlet megtétetett, a szegény ember nemsokára meghalt. Ötvenéves és 6 kiskorú gyermeket hagyott hátra, kik közt a legidősebbik mintegy 12 éves. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. Felhívjuk városunk előjáróságának, képviselő-testületének s a jötekonny intézetek választmányának figyelmét, hogy e szánandó család nyomorát kegyes adományaikkal támogatni sziveskedjenek.

— **Duhajkodó legények.** Kardics György, Jób István s Rádlí János turjei legények folyó hó 3-án Szent-Gróthon mulattak. Részegen hazamenet az utcán éktelen lármát csaptak s verekedni kezdtek, ép akkor haladt arra egy gyászmenet, melyet a temető pap megállítani volt kénytelen, míg a verekedőket az utból el nem távolították. A suhanczokat a rendőrség letartóztatta és hiszskül, hogy méltó büntetésüket el fogják nyerni.

— Hasznatlanul vagy, elhanyagolász.

— Fontos ügyekben voltam a kaszinóban.

— Tudom, ittal, kártyázzal, és vesztettél.

— Nem, bor mellett vitákoztam s hogy kellett-nél talán többet ittam, annak is csak hazafui erenyem az oka.

— Hogy, hogy?

— Nagyon egyszerűen szóba került a polgári házasság és...

— Ah! a polgári házasság?

— Igen és én mellette érveltem.

— Merésztelted volna? Illik ez egy feleséges emberhez?

— Hozzam igen, mert még egybe akarok kelni veled.

— No ezt mindjárt előre becsájthattad volna — monda engeztelődve az asszony, s megérőgatta Jeremias arczat.

— Te pedig ezt patália nélkül is gondolhattad volna, mert már-már osztani kezdtem az ellentabor véleményét, hogy az egyház és polgári házasság egyaránt szomorú következménye egy végzetes pillanatnak.

— De most már nem osztod, ugy-e édes?

— Nem, de félek tőle, hogy ha még egyszer ivással, kártyázással és hanyagsággal vadolsz, ellensege leszek a polgári házasságnak csak azért, nehogy eszembe jusson veled még egyszer — összekelni.

— Soha sem vádolkak többé lelkem, Jeremias-kám. Csókolj meg, legyen közöttünk szent a beke s azután aludd ki a vita faradalmait. Addig én majd gondolkodom az új házasságról és az új — mézes-hetekről.

Egy cuppanás után Jobbláb Jeremias meg volt mentve s elhatározta, hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslatért a legközelebbi városatyva választason reá fog szavazni a szabadelvű párt jelöltjére.

Az asszonyt pedig megcsépett, hogy hallgat.

Mindennek a csodálatos metamorfózisnak a polgári házasság az oka.

Vass. G.

— **Esküvő.** F. hó 12-én déli 12 órakor tartotta Sümegen esküvőjét Láng Sándor tart. honvéddandár Scheiber Hermína kisasszonnyal. A templomot nagyszámu és díszes közönség töltötte meg. Az esküvőt pompás lakoma követte. Sok szerencset az új párnak.

— **Üdvös intézkedés.** A zala-szt.-gróthi járás szolgabírósága egy üdvös rendelkezést bocsátott közre. Betiltotta ugyanis a falu helyeken divó ugrynevezett fonó házakat; ezen a közérkölcsei-segét megmételvező, a fiatalságot megromtó buvhelyeket, hol a legtrivialisabb, és legocsmányabb dolgok szoktak megtörténni. Ajánljuk ezen intézkedést a megye többi járási hatóságának figyelmébe.

— **Elvi jelentőségű határozat** iparügyben. Sokszor képezte vita tárgyát, hogy a biztosítási ügyletekkel foglalkozó egyének mint iparúzők az ipartörvény rendelkezése alá esnek s iparigazolványokkal látandók el; legutóbb elvi jelentőségű határozatban kimondotta a ministerium, hogy a biztosító ügynökök nem tekintetnek iparosoknak, ennél fogva iparigazolvány beszerzésére sem kötelezhetők.

— **A Peronospora viticola** ellen a kötelező védekezés Zalamegye törvényhatósága által 25316/ni 92—591 jk. sz. alatt alkotott és 56712/V. 10—893. számú ministeri jóváhagyással ellátott szabályrendeletével elrendeltetvén, mar a most folyó december hóban tartoznak a községi előjárók megállapítani, hogy a szőlőbirtokosok részére mennyi rézgálicra van szükség; és ezt a járási főszolgabírónak bejelenti. A főszolgabíró köteles a nála bejelentett rézgálic szükségletet valamely gyárból közvetlenül megrendelni és a község előjáróságának rendelkezésére bocsátani. — Figyelmeztetjük tehát a községi előjárókat, hogy most már gondoskadjanak a rézgálic szükséglet összejáratásáról, nehogy annak megrendelése akadályokba ütközzék.

— **Vásár.** Z.-Szt.-Gróthon a karácsonyi országos vásár f. hó 20-án, karácsony nap előtti szerdán tartatik meg. Ezen alkalommal megemlíjük, hogy az állatvásártér nemcsak, hogy az állategészségi törvény követelményeinek megfelelően van berendezve, de olyan célszerűen van beosztva, hogy minden fajú állatok külön rekeszekbe kerülnek; s így az ki ökröt szándékozik venni, nem kénytelen a sok tehén s borjú között válogatni, hanem egyenesen azon rekeszt nézheti meg, melyben az ökrök vannak, és megfordítva. Ezen célszerű beosztás úgy az eladó, valamint a vevő közönségnek nagy előnyére szolgál.

— **A sümegi önk. tüszöltő egyesület** működő tagjainak számára mintegy 35—40 egyenruha szükséges. Az egyenruha áll: kékszíni posztó nadrágból s ugyanily színű blousból vörös zsinorozással, bélelve posztóval. A ruha kifzetését havonkénti részletekben a főparancsnokság eszközli. Az egyenruha elkészítésére vállalkozni kívánók ajánlataikat f. hó 20-ig alólrtnal nyujtsák be. Dr. Kellemen Károly főparancsnok.

— **Tüz.** Német János (petánczi) szent-gróthi s Pénzes Józsefné zala-koppányi lakosok közös tulajdonát képező csásfordi hegyihajlékuk f. hó 6-án délben, eddig ismeretlen okból kigyuladt és leégett. A kár, mintegy 250 frt; biztosítva nem volt.

— **Közgyűlés.** E hó 11-én Zala-Egerszegen tartott megyei bizottsági közgyűlésen a tagok szokatlan nagy számmal jelentek meg s ezek élénk érdeklődése és véghezvittele mellett a következőképen folyt le. Svastics Benő főispán 10 óra után megnyitja az ülést s az elnöki megnyitásban a Zala-Egerszegen állítandó főgymnasium évi segélyezését igen melegen ajánlja a bizottsági tagok figyelmébe és pártfogásába. Az árvaszéknél rendszeresített ülnöki állásra két candidátus volt Nagy Lajos és Dr. Csák Karoly árvaszéki jegyzők. A szavazás megejtetvén 212 szavazat közül Nagy Lajos 162 szavazattal megválasztott. Megválasztása által megüresedett árvaszéki állásra Dr. Csák Karoly és Polgár Béla candidáltak, s az előbbi nagy szótöbbséggel megválasztott. A tárgysorozat 2. száma a Zala-Egerszegen létesítendő főgymnasiumra a megye közgyűlése által már előbb megszavazott évi 3000 frtnak évi 5000 frtra leendő felemelése. — Az elnöklő főispán ujlógaj igen melegen ajánlotta az évi dotióti felemelést mire az első felszólaló Hertelendy Béla ezen felemelés ellen szolt, s ez által heves vitát provocalt. Okul hozta fel, hogy Zalamegyében a már meglevő készthelyi és kanizsai főgymn. elegendő, s ezek felállításához sem járult a megye. Megemlítette hogy ezen gymnasium felállítása nem a megye, hanem Z.-Egerszeg érdeke, s szerinte sokkal helyesebben eslekszik a megye, ha kulturális célokra akar aldozni, akkor inkább a nép nevelést segítse elő, mert Zalában 26 községben nincs tanító; s ezen okból a megye a megyei pótadók kivetésénél a törvény által előirt maximumot úgy is már túllépte. — Ezután felszólaltak a főispán és főjegyző s Hertelendy Béla tévedését igazították helyre. A segélyezés felemelése ellen szolt még Györfly bizottsági tag; mellette pedig id. Háczy Kálmán és Skublics Jenő; mire a névszerinti szavazás rendeltetvén el a segélyezés mellett szavazott 196, ellen pedig 45. Ezután Koller István szollalt fel hosszabb beszédben a philoxera által tönkretett szőlőterületeknek a szőlődezsma-váltság fizetése aluli felmentése érdekében s megemlítette, hogy az orosztonyi körjegyzőségben az eladott olesó szőlőbirtokokon már évek óta rajta levő dezsma-váltság teherrel mennek át az új tulajdonos birtokába s nemcsak erre, hanem az összes birtokára bekebelezetik, s így a 25—30 frton vett birtok ára néha 6—700 frtba van. A közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy ez iránt a pénzügyigazgatósághoz folyamodik orvosolás végett. Ezután Pap Sándor a maga és érdektársai nevében a törv-

ben levő Sümeg-készthelyi vasut érdekében beadja azon indítványát, hogy a megye azt elvileg fogadja el, s valamint a többi h. é. vasutakat segélyezze, úgy azt is segélyezze. A közgyűlés kimondotta, hogy elvileg helyesli, előbb azonban az ügyet a vasutbizottsághoz utasítja véleményezés végett. Ezután egypár jelentékelenebb ügy tárgyalása után az ülés bezáratott. Az árvaszéki ülnök és jegyző választásával egyidejűleg megejtetett a kilépett közigazgatási bizottsági tagok helyett az új tagok választása is a következő eredményel: Koller István 157, Dr. Gyömörey Vincze 188, Skublics Jenő 132, Farkas József 134. Eperjessy Sándor 88 szoval.

— **Horvát Gábor** könyv-kereskedésében alkalmas karácsonyi ajándékokat lehet kapni. Szép ifjusági elbeszélések díszkötésben. Gyermekeknek gyönyörű képeskönyvek, nagy választék divatos levélpapírokban és egyáltalában minden bel- és külföldi könyvek megszerzhetők fenti czégnél.

— **A fő utcán** nagy feltűnést keltenek Epstein Vilmos A. uri-divat-üzlet kárikatai. E régi és elismert kitünő hírnevű cég már évek óta legnagyobb választékban mutatja be a legújabb divatkülönlegességeket, de valódi meseszámba megy, mit a ház a mostani karácsonyi idényre nyujt, hattérbe iparkodván szoritani az összes hasonló szakmabeli üzleteket. Méltán meggyőződhetik bárki is, hogy nők és urak számára a legnagyobbörűbb és legizlésesebb karácsonyi ajándékok jutányosan Sümegen csakis Epstein Vilmos A.-nál kaphatók.

Felelős szerkesztő: Dr. Székely Albert ügyvéd.
Főmunkatárs: HIKSOS.
Kiadótulajdonos Horvát Gábor.

Hirdetések.

MELCZER JAKAB

üveg és edény gyári raktára

SÜMEGEN.

Karácsonyi és ujévi

ajándékul

ajánlja jól berendezett raktárát mindennemű

üvegárukban u. m.

◉ lámpák, tükrök, képek. ◉

Dus választék

mindenféle vendéglői és kávéházi felszerelésekben

kávé-, tea-, evő- és ivó-szerek

porcellán és kőedényből.

Egy nagyobb üzletben, egy jó házból való fiu

t a n u l ó u l
felvétetik.

Kik 2 reált végeztek előnyben részesülnek. Czim a kiadóhivatalban.

Alulírott van szerencsém a n. é. építő közönség becses tudomására hozni, miszerint Szt.-Gróth környékén, valamint az egész Zalavölgyében az építészet terén szakképzett egyénben szükség lévén, miért is alulírott, ki a budapesti m. kir. állami középipartanodán az építészeti szakosztályt végeztem, államilag képesítettem s több évi sikeres gyakorlatom folytán az építészet terén magamnak bő ismereteket szereztem, ennél fogva Zala-Szent-Gróthon mint

kőműves mester

letelepedtem.

Ezen okból bátorkodom magamat az építészet terén előforduló mindenemű tervezések, becslések és kiviteli munkák teljesítésére a n. é. építő közönségnek becses figyelmébe ajánlani s szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

IFJ. TASCHEK JÁNOS

államilag képesített kőműves mester

Z.-Szt.-Gróthon,

(a gyógyszerártár állatellenében.)

Az arczfesték

gyakran annyira megrontja a bőrt, hogy nyoma már rövid idő múlva az arczon ismerhetővé lesz; ezen bajnak elejét véve, minden hölgy csak **nyírfabalsam-szappant a Parfumerie Equitable**, bécsi czégtől használjon. Darabonkénti ára 35 kr. Kapható:

Sümegen, Darnay Kálmán

illatszer poudér és pipere csikkek raktárában,

Devecserben, Szauer J. kereskedésében.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani

Karácsonyi és ujévi ajándékaimat.

Továbbá finom thea süteményeimet, likőr- és szalon czukorkáimat díszes kivitelben.

A n. é. közönség szives látogatását kérve kiváló tisztelettel

Csutorás József
czukrász Sümegen.

Az előkelők és a nagy világ illatszere most a

nemzeti illatszer

(National-Parfüm)

mely kedves és üdítő, a miért zsebkeendő-illatszernek is nagyon ajánlható, egy üveg fecskendő-készülékkel 80 krajcsár és 1 frt 20 krajczárért kapható:

Reisinger Mihály kereskedésében

Sümegen..

Arvenés.

Adóssági kötelezettségek folytán lentvevett cég kényszerítette a következő arukat fele áron eladásba bocsajtaní, mely aruk darabonként is, postautánvétel mellett, bárhova is megküldetnek és pedig minden tárgy csak 97 kr.

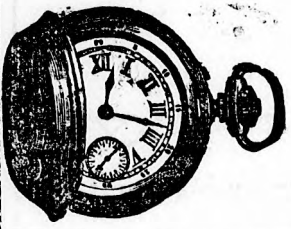
1600 drb. Debreczeni műtájak pipa pompás elhúzást felszereléssel mesés olcsó, ara minden alak darabuk csak 97 kr.

Finom szivar-czipkák legfinomabb valódi tőjből, mallandi műfaragványokkal, pompás hárszínűkben és valódi borostyánkő-czipkával, darabja csak 97 kr.

12 drb. zsebkeendő színes székkel beszeve 97 kr.	Egy cukor szelencze britt. ezüst kivételben 97 kr.
Egy bronz óra pontos szabályozású jól járó művel 97 kr.	3 asztali kés britt. ezüst, acél pengével 97 kr.
Egy műarany óralánc fölötte díszes kivétel 97 kr.	Egy női alsószeleánya meleg töl. tricotminőségű 97 kr.
Egy műarany gyűrű utazott gyémántkővel 97 kr.	Egy labraváló (gatyá) vászon házi munka erős 97 kr.
Egy pár fülbevaló ezüstbe foglalt gyémántkővel 97 kr.	Női corzett svájci hímzéssel chiffon vagy bar- ketből 97 kr.
Két drb. gyertyatartó brittania-ezüst, nagyjára 97 kr.	3 pár női harisnya Jäger-féle kitűnő minőségű 97 kr.
6 francia villa brittania-ezüst, erős és tartós 97 kr.	Egy Jäger-féle alsóing fél, meleg kellemes viselet 97 kr.
Téli sapka urak és nőknek asztrakán utánz. 97 kr.	6 finom asztalkendő tőkél, nagy fehér v. színes 97 kr.
Ágyoszönyeg finom hszövött, mintákban 97 kr.	6 törülköző jó erős teherül, minőségben 97 kr.
Egy uri ing chiffon vagy oxford, cretonból galér 97 kr.	Egy selyemkendő I r. nagys. mind. színe 97 kr.
Hat pár férfiharisnya meleg minőségű Jäger-féle 97 kr.	6 evőkanál britt. ezüst, erős tartós 97 kr.
Egy Jäger-féle nadrág a testet mindig melegen tartja 97 kr.	12 kávéskanal britt. ezüstből tartós min. 97 kr.
Egy finom asztaltérítő fehér vagy színes csak 97 kr.	Tűzszerszám vilány örök gyújtókészülék 97 kr.
Egy lepedő elkészítve, beszeve, eredeti vászon 97 kr.	Egy női ing svájci hímzéssel finom chiffonból 97 kr.
Egy női nadrág finom chiffon barket vagy gyapju- ból 97 kr.	Egy női nyakkendő tére meleg 7/4 uagyság 97 kr.

„KOLOMBUS“

valódi amerikai perczpontosságu remontuer zsebórák

csak 3 frt. darabja. Nickel tokban, perczmutatóval.

4 frt	egy prima minőségű finom nickel Remontoir zsebóra, pontos szabályozással.
5 frt	egy duplafedela ugro nickel Remontoir zsebóra, pontos szabályu szerkezettel.
6 frt 60	egy amer. aranyozott duplafed. ugro Remont. zsebóra, pontos szabályozással.
7 frt	egy valódi ezüst Remontoir zsebóra, finom vésett tokban, pontos szerkezettel.

Ezennel közhírré tétetik, hogy külföldi líferalásokból kiharadt 3000 drb. nagyszerű kiállítású, kitűnő ugynevezett

„Huszár“ ló-pokrócz

gyors pénzükség miatt gyári áron alul eladandók. Ezen kitűnő pokróczok 185 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, színes csikokkal vannak díszítve, mindannyi vastag, mint a deszka, meleg, mint a bunda, és három-féle minőségben kaphatók, darabjaraik ára I. rendű igás 1 frt 65 kr. — II. rendű urasági 2 frt 50 kr. III. rendű parádés 3 frt.

Meg nem felelő ezikk visszavéttetik. — Megrendeléseket szigorú pontossággal eszközöl utánvétel mellett az

Iparkereskedelmi csarnok „FEKETE“ a Magyar Korrnához Bécs, V., Rüdigerpassé Nr. 1/27

Legszebb, legzelesterüebb, legolcsóbb

Karácsonyi ajándékok

Alumíniumból készülnek.

Most érkezett egész új szállítmány: kenyér-, gyümölcs-, szivar-, névjegy-kosarak-, gyertya-, hamu- és gyufa-, levél-, asztalkendő-tartókban. Szivar-, cigarettá és dohány-tárczák; óra- és czvicker láncok-, karkötők-, mell-, haj- és kalap- tük. Képkerekek, tojás-, szivar-, só-, paprika tartók, cukorszórók, evő-, kávé- és mokka kanalak; fésűk, ruha- és hajkefék, iron- és tollnyel- lek, női gyűszük stb.

MINDEN „ALUMINIUMBÓL.“

Egyedüli főraktár:

Darnay Kálmán kereskedésében

S ü m e g h e n.

Tessék olvasni!!

Karácsonyi és ujévi ajándékok már megérkeztek oly nagy választékban, hogy a t. vevők felnőtteknek vagy gyermekeknek alkalmas tárgyakat találnak u. m. Gyermekjátékok 5 krtól 10 frtig. Majolika tárgyak 50 krtól 10 frtig. China ezüst tárgyak 20 krtól 15 frtig.

Továbbá női kézimunkák, szivartárczák, pipa és szivarálványok, porcellán tárgyak, evő tea és kávé szervizek.

Különösen figyelmeztetem a n. é. közönséget nagy választéku képekre, melyek különösen szép kivitelben és csodálatos olcsó áron nálam megrendelhető.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve

maradok tisztelettel

Würzburger Jakob

SÜMEGEN.

Köhögők és rekedtségben szenvedők figyelmébe!!

Ajánlom Egger-féle legkitűnőbb utifü maláta és salmiak gyógycukorkáimat nagy doboz 20 kr. Kis doboz 10 kr.

Továbbá ajánlok valódi Old Jamaicai, Ananasz- és Brazíliai rumot, Pecco, Souchong, Narancs, Imperial, Melange- és gyöngy theat, fris thea sütemények s befőzöttket, datolya, malaga, papír mandula ésogyoró. különféle déli és czukrozott gyümölcsöket.

Imperial, Gorgonsola, Romatour, Parmasan, Liptói turó, Ementhali és Groyer sajtokat, Caviar, Sardinia, Oroszhal, Fett háring, Rákfark s más különlegességeket.

Kiváló tisztelettel

Bödis Mátyás

ezelőtt Gazdák és Iparosok fűszer, csemege, sör- és bor árucarnoka Sümegen.

Elismerések a társadalom minden rétegéből.

Női posztók gallérok és teljes öltözetekre.

Minták

minden vidékre bérmentve.

Elismert legjobb, legdivatosabb őszi- és téli szövetek

különlegességek vizáthatlan és erős loden, vadászati posztók, Palmerstonokban téli kabatokra, női posztók, női szövetek, posztó minden czélra, jó tartós s legszébb színű minőségben szétküld gyári áron, magánosoknak bármennyit

Schwarz Móríc

cs. és kir. legfinomabb és gyapju áru raktár, Zwittauban (Brün mellett.)

3:10 m. öltözetszövet, teljes öltözet	3,50—24 frtig.
2:10 » téli öltözetszöv. téli kabátra	4,50—20 »
2 » felöltőszövet felöltőre	4.—15 »
2:80 » menesikoffszöv. menesikoffra	5.—20 »
1:80 » teljes lodenkabátra	3,50—9 »
3:25 » fekete posztó szalonöltözetre	7,50—25 »
1:17 » egy nadrágra	2,25—11 »

10% nagykendők 2 fittól kezdve — a legfinom. Himalaya-kendőig.

Uti és szan-takarók és plaide-ok.

A legolcsóbb minőségűek is színtartók és sokáig viselhető.

26

Mintakönyvek

csakis szabók részére. Új vevők csak 50 krt fizetnek, mely összeg azonban az első bevásárlásnál visszatérítetik.

Szétküldés utánvétel, vagy előre fizetés mellett	Nem totszőkért a pénz visszafizettetik.
--	---